Svar på skriftligt spörsmål om tryggande av en jämlik postutdelning

Till riksdagens talman

I det syfte som anges i 27 § i riksdagens arbetsordning har Ni, Ärade Talman, till den minister som saken gäller översänt följande skriftliga spörsmål SS 375/2016 rd undertecknat av riksdagsledamot Heli Järvinen /gröna:

> *Hur ämnar regeringen se till att postutdelningen fungerar enligt samma principer i hela landet*
> *och att läsare i hela Finland får sin morgontidning under förmiddagstid?*

Som svar på detta spörsmål anför jag följande:

Posttjänsterna regleras i postlagen (415/2011). Enligt lagen ska postförsändelser som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna delas ut alla vardagar i hela landet. Lagen tillämpas emellertid inte på tidningsutdelning, och tidningar räknas inte som postförsändelser som ingår i de samhällsomfattande tjänsterna.

Grundlagsutskottet har i ett utlåtande (GrUU 28/2000 rd) fastställt att bestämmelser som berättigar att föreskriva om en samhällsomfattande tjänst som förpliktelse måste ses som inskränkningar i den grundlagsfästa näringsfriheten. Då syftet är att garantera tillgången till posttjänster dvs. samhällsomfattande tjänster på lika villkor i hela landet ansåg grundlagsutskottet att inskränkningarna av näringsfriheten är acceptabla och påkallade av ett vägande samhälleligt behov. Utskottet påpekade dock att förpliktelsen kan uppställas bara om det är nödvändigt för att säkerställa tillgång till en samhällsomfattande tjänst. Vidare påpekade utskottet att förpliktelsen inte får bli oskälig för postföretaget.

I Finland sker tidningsutdelning på marknadens villkor. Tidningsförlagen väljer själva vilket utdelningssätt och vilken servicenivå de vill ha. Beroende på område och tidning utdelas tidningen antingen under morgonutdelningen eller i samband med postens ordinarie utdelning. Utdelningstjänster tillhandahålls av Posti Ab, av tidningarnas egna utdelningsorganisationer och av olika utdelningsföretag. Tidningsförlagen bestämmer själva på vilka villkor de delar ut sina tidningar åt allmänheten, inom ramen för den gällande lagstiftningen.

Tidningsverksamhet har av hävd ansetts höra till den grundlagsfästa yttrandefriheten. Leveransvillkoren för tidningarna och klockslaget för postutdelningen anses höra till postföretagens näringsfrihet och regeringen har inga pågående projekt för att ingripa i detta.

Postlagen är under översyn och den första av två ändringsomgångar har nyss slutförts. I det första skedet har koncessionskravet för brevutdelning slopats och ett anmälningsförfarande in-

Svar på skriftligt spörsmål SSS 375/2016 rd

förts. Lagändringen trädde i kraft den 9 juni 2016. Ändringen innebär att till exempel tidningsutdelningsfirmor också kan dela ut brev, utan krav på postkoncession. Detta gör det lättare för tidningsutdelningsfirmorna att hitta affärsverksamhet. I det senare skedet behandlas ändringar som gäller bland annat öppen tillgång till postnummerdatabaser och överlåtelse av uppgifter i adressregister. I det andra skedet utvärderas också tillgången till postutdelningsnätet och omfattningen av de samhällsomfattande tjänsterna. Propositionen är under beredning hos kommunikationsministeriet.

Det pågår stora omvälvningar i post- och tidningssektorn. Digitaliseringen har medfört en rekordsnabb nedgång i brevförsändelser och papperstidningar. Både postaktörer och tidningsfirmor måste se över sina affärsverksamheter så att de kan fungera på de nya marknadsvillkoren. Lagstiftningen förenklas med målet att det ska vara lättare för nya aktörer att komma ut på marknaden och så att de kan tillhandahålla olika alternativ och lösningar för utdelning av tidningar och brev.

Helsingfors 7.7.2016

Kommunikationsminister Anne Berner